

Številka: 320-01-8/2023/10 EPA 1223-IX
Ljubljana, 12. 4. 2024

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 16. seji 17. 4. 2024, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), sprejel naslednje

Mnenje

k Dopolnjenemu predlogu energetskega zakona (EZ-2) - druga obravnava

Državni svet je obravnaval Dopolnjen predlog energetskega zakona (v nadaljevanju: dopolnjen predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo v osnovni različici predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj zakona).

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Državni svet je bil seznanjen, da je predlog zakona v osnovni različici obravnavala pristojna Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (v nadaljevanju: pristojna komisija Državnega sveta) na 26. seji 8. 4. 2024 ter ga podprla. Mnenje je posredovala pristojnemu Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor (v nadaljevanju: matično delovno telo Državnega zbora), ki je obravnaval predlog zakona na 49. nujni seji 10. 4. 2024 in na njej sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin k 20., 21., 22., 23., 26., 48., 55., 72., 79., 100., 106., 108., 112., 115., 116., 117., 119., 120., 121., 122., za nov 133.a člen, k 134., 138., 140., 141., 142., 155., 163., 166., 174., 175., 176., 178., za nov 179.a člen, k 182., 183., 185., 186. in 187. členu. Odbor Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor je pripravil dopolnjen predlog zakona.

Državni svet je bil seznanjen, da je dopolnjen predlog zakona del paketa energetske nacionalne zakonodaje, ki v procesu posodobitve sledi strukturi pravnega urejanja energetskih vsebin na ravni EU. Večina predlaganih rešitev že zdaj velja v okviru trenutno še veljavnega Energetskega zakona (EZ-1), obenem pa se obstoječa zakonska ureditev dopolnjuje glede posameznih vsebin, ki so se izkazale kot pomanjkljive oz. zahtevajo prilagoditev novim ciljem na energetskem področju.

Kot ugotavlja Državni svet, dopolnjen predlog zakona ureja načela in ukrepe upravljanja energetske politike na državnem in lokalnem nivoju, pristojnosti, organizacijo in delovanje Agencije za energijo, pristojnosti energetske inšpekcije, razmerja v zvezi z energetsko infrastrukturo, ter določa podlage za hitrejšo in učinkovitejšo dodeljevanje spodbud za naložbe v obnovljive vire energije ter učinkovito rabo energije ter naložbe v podporo regijam in območjem, ki so odvisna od ogljika. Prav tako se trajno urejajo določeni ukrepi, ki so bili zaradi obvladovanja

kriznih razmer opredeljeni kot začasni ukrepi, ki pa jih je primerno določiti za trajne ukrepe (npr. kontrola cen, skupni nakupi plina).

Državni svet je bil seznanjen, da je bilo na seji pristojne komisije Državnega sveta s strani predstavnika predlagatelja zakona pojasnjeno, da je bilo v vseh predhodnih razpravah izkazano veliko opozoril glede nekaterih predlogov v 22. členu predloga zakona v prvotni različici, ki je urejal prednostno rabo virov energije in energentov.

Kot ugotavlja Državni svet, je bila največ nasprotovanja deležna prvotno predlagana prepoved projektiranja in vgradnje kurilnih naprav na trda in tekoča goriva v strnjenih naseljih v enostanovanjskih in dvostanovanjskih stavbah ter v posameznih delih večstanovanjskih stavb, razen ko ne gre za primarni vir energenta. Zaradi negativnega odziva širše javnosti je predstavnik predlagatelja zakona že na seji pristojne komisije Državnega sveta napovedal pripravo amandmaja in črtanje predvidene omejitve vgradnje novih kotlov na lesno biomaso.

Kot ugotavlja Državni svet, 22. člen dopoljenega predloga zakona daje občinam velike pristojnosti, ki jih sicer že zdaj izvajajo. Občina v skladu z veljavno zakonodajo sprejme lokalni energetske koncept (v nadaljevanju: LEK), ki določa energetske sisteme glede rabe in oskrbe občanov z energijo. Danes praksa kaže, da so LEK preveč kompleksni in preobsežni dokumenti, ki vključujejo vsebine, ki so za lokalne skupnosti irelevantne. Zato dopoljen predlog zakona določa, da občina sprejme vsebinsko krajši LEK v elektronski obliki, ki bo vključeval program ravnanja z energijo v občini v smislu zavedanja deležnikov na občinski ravni o energiji in njenih stroških ter z razvojem sistema daljinskega ogrevanja ali distribucije zemeljskega plina. Občini pred sprejetjem LEK ne bo treba več pridobiti soglasja pristojnega ministra, kot je veljalo doslej.

Državni svet ugotavlja, da dopoljen predlog zakona v 22. členu določa pristojnost občin, da v okviru LEK pripravijo načrt za opuščanje fosilnih goriv za ogrevanje, s čimer se sledi sprejetim političnim zavezam Slovenije in Evropske unije o popolnem razogljičenju do leta 2050 in prehodu na uporabo obnovljivih in drugih nizkoogljičnih virov energije, ki jih bomo proizvedli sami ali pa uvozili. Ob tem se usmerja občine, kako naj ravnajo, da bodo uresničile cilje, pri čemer bodo, v primerjavi s trenutno veljavno zakonsko ureditvijo področja prednostne rabe obnovljivih virov energije, imele na svojem območju več možnosti samostojnega urejanja.

Državni svet je bil seznanjen, da je predstavnik predlagatelja zakona na pristojni komisiji Državnega sveta v zvezi s predlagano prepovedjo projektiranja in vgradnje kotlov na zemeljski plin in utekočinjeni naftni plin v nove stanovanjske stavbe poudaril, da tak predlog v ničemer ne posega v uporabo obstoječih kurilnih naprav oz. generatorjev toplote, je pa nadaljnja uporaba tovrstnih naprav vezana na izpolnjevanje drugih zakonskih pogojev z okoljskega področja.

Kot je pojasnil predstavnik predlagatelja zakona na seji pristojne komisije Državnega sveta glede predlagane omejitve podeljevanja novih in podaljševanja koncesij za upravljanje in širitev plinovodnega omrežja za distribucijo plina, so omejitve tako široko zastavljene, da se lahko koncesija podaljša večkrat za vsako distribucijsko omrežje zemeljskega plina, ki oskrbuje več kot 5 % gospodinjskih odjemalcev v primerjavi z največjim številom gospodinjskih odjemalcev od začetka izvajanja dejavnosti distribucije plina; če ima upravljavec omrežja načrt o priključitvi plina obnovljivega izvora na distribucijsko omrežje ter tudi v primeru, če je na omrežje priključen vsaj en industrijski odjemalec (z letno porabo več kot 100.000 kWh), ki

nima možnosti oskrbe z alternativnim virom energije. Državni svet je bil seznanjen, da predlagatelj zakona ocenjuje, da ni ogrožen obstoj distribucijskega sistema, razen če se obstoječi upravljavec oz. distributer ne odloči podaljšati koncesije. Če bi do tega prišlo, pa predlagatelj zakona opozarja, da tovrstne primere ustrezno naslavlja veljavni Zakon o oskrbi s plini (v nadaljevanju: ZOP) prek sklepa Agencije za energijo. Pristojni komisiji Državnega sveta je bilo dodatno pojasnjeno, da je že Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: ZSROVE) s 1. 1. 2023 prepovedal vgradnjo peči na kurilno olje v novogradnje.

V zvezi s podeljevanjem koncesij za zgraditev in upravljanje omrežja za distribucijo plina je bilo na pristojni komisiji Državnega sveta dodatno pojasnjeno, da občine podeljujejo koncesije že vse od 70-ih let prejšnjega stoletja (za obdobje 30 do 35 let oz. celo 50 let), pri čemer je zadnjo koncesijo podelila Občina Hrpelje–Kozina leta 2023, leta 2027 pa se izteče koncesija, ki jo je podelila Mestna občina Maribor. Koncesijo se lahko podaljša, če bo na plinovodno omrežje priključen plin obnovljivega izvora. Ob tem na Ministrstvu za okolje, podnebje in prostor poudarjajo, da so obstoječe koncesije podeljene na podlagi različnih predpisov, obstoječe koncesijske pogodbe pa so različne – nekatere so sklenjene za celotno obdobje koncesijskega akta, druge pa ne. S tega vidika ni možno s predlogom zakona oz. dopolnjenim predlogom zakona urediti izjeme, zato so določene le dodatne omejitve.

Kot ugotavlja Državni svet, dopolnjen predlog zakona dovoljuje podeljevanje koncesij za izvajanje gospodarske javne službe dejavnosti operaterja distribucijskega sistema, če je omrežje načrtovano v LEK in ima dokazila o načrtovanem priključevanju proizvodnih virov plina obnovljivega izvora za vsaj 80 % načrtovane rabe.

Glede obnovljivih virov plinov oz. biometana je bilo na pristojni komisiji Državnega sveta pojasnjeno, da tehnični pogoji za vtiskovanje biometana v plinsko omrežje obstajajo, medtem ko se finančne spodbude za proizvodnjo bioplina in njegovo vtiskovanje v javno omrežje šele načrtuje v okviru prenove odporne sheme v okviru ZSROVE. Vzporedno se pripravlja tudi prenova evropske plinske zakonodaje, ki jo bo treba v nadaljevanju tudi prenesti v slovenski pravni red.

Kot ugotavlja Državni svet, se na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo strinjajo, da ima Slovenija velik potencial za proizvodnjo obnovljivih virov plinov, zato se tudi uvaja različne finančne spodbude, pri čemer se v projekcijah v okviru prenove Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta že upošteva obnovljive vire plinov kmetijskega izvora.

Državni svet je bil seznanjen, da na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo v zvezi z opozorili o nujnosti spodbujanja sodobnih kurilnih naprav na lesno biomaso izpostavljajo, da je podlaga za tovrstne finančne spodbude ZSROVE, pri čemer tečejo številni javni razpisi Eko sklada, Slovenskega okoljskega javnega sklada, za sodobne kurilne naprave na lesno biomaso, ki ostaja pomemben energetski vir. Ob tem pa na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo opozarjajo, da individualne kurilne naprave niso zaželeni v strnjanih naseljih, zaprtih in neprevetrenih dolinah.

V zvezi z razlastitvami lastnikov zemljišč zaradi gradnje energetske infrastrukture na Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo prav tako poudarjajo, da se tovrstni postopki ne spreminjajo v primerjavi z veljavno zakonsko ureditvijo, pri čemer je treba slediti tudi določbam Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3).

Kot ugotavlja Državni svet, VII. poglavje dopolnjenega predloga zakona, ki ureja dodeljevanje spodbud za naložbe v podporo regijam in območjem, ki so odvisna od ogljika, ter modernizacijo v smeri pravičnega in zelenega prehoda, predstavlja pravno podlago za dodelitev sredstev Sklada za modernizacijo in sredstev Sklada za pravičen prehod za premogovne regije, pri čemer bo SAŠA regija upravičena do 65,5 mio evrov (od tega 18,5 mio evrov za prestrukturiranje daljinskega ogrevanja v občinah Velenje in Šoštanj) ter Zasavje do 5 mio evrov. Prav tako dopolnjen predlog zakona predstavlja pravno podlago za možnost komplementarnega financiranja projektov za zeleni prehod.

Kot ugotavlja Državni svet, se je pristojna komisija Državnega sveta seznanila s pisnimi pripombami in mnenji Mestne občine Ljubljana, Združenja občin Slovenije, Skupnosti občin Slovenije, Mestne občine Celje, Gospodarskega interesnega združenja za utekočinjen naftni plin, Gospodarskega interesnega združenja za distribucijo zemeljskega plina (v nadaljevanju: GIZ DZP), Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), Zveze lastnikov gozdov, Zadružne zveze Slovenije in Zveze strojnih inženirjev Slovenije. Državni svet je bil prav tako seznanjen, da sta na seji pristojne komisije Državnega sveta dodatna pojasnila podala tudi predstavnika GIZ DZP in KGZS.

Na pristojni komisiji Državnega sveta je predstavnik GIZ DZP poudaril, da predlog zakona oz. dopolnjen predlog zakona spreminja sedanjo ureditev dejavnosti operaterja distribucijskega sistema plina, ki je izbirna občinska gospodarska javna služba. Podeljevanje koncesij bo namreč možno samo v primeru, če ima plinovodno omrežje 80 % plinov obnovljivega izvora. To po oceni GIZ DZP praktično pomeni prepoved podeljevanja koncesij, saj distribucija plina ne bo možna v nobeni občini, ki sistema še nima vzpostavljenega. Občine, ki pa že imajo koncesionarja, ne bodo mogle podeliti koncesije. Ob tem je na pristojni komisiji Državnega sveta predstavnik GIZ DPZ opozoril, da država sploh še ni uvedla pogojev za proizvodnjo plinov obnovljivega izvora v Sloveniji. Poleg tega je izpostavil, da so predvideni zakonski pogoji zelo strogi in diskriminatorni, saj takega deleža obnovljivih virov energije nima niti električno omrežje, čeprav država že 20 let intenzivno spodbuja proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Prav tako danes ni znano, kako bomo čez 15 let dosegli tako visok delež obnovljive energije tudi glede na visoko porabo plina za ogrevanje pozimi.

Na GIZ DZP opozarjajo tudi na predlagano omejitev podaljševanja obstoječih koncesij na pet oziroma sedem let, saj to sproža veliko negotovosti v dejavnost distribucije plina. Predstavnik GIZ DZP je na seji pristojne komisije Državnega sveta poudaril, da ugledni pravni strokovnjaki menijo, da koncesij ni mogoče podaljševati tako enostavno, kot so prepričani na resornem ministrstvu, ter opozarjajo, da je tovrstna zakonska ureditev omejevanja podeljevanja in podaljševanja koncesij v 22. členu predloga zakona v prvotni različici v neskladju z Ustavo. Na GIZ DZP so tudi prepričani, da se omejuje občine, da izvedejo javni razpis in izberejo najboljšega koncesionarja, saj se bodo koncesije lahko podaljšale le z obstoječim koncesionarjem. To tudi pomeni, da občine ne morejo zamenjati koncesionarja, če z njim niso zadovoljne. V zvezi z navedenim Državni svet ugotavlja, da je bil na seji matičnega delovnega telesa Državnega zbora k tej določbi sprejet amandma, s katerim se je izrecno navedla možnost večkratnega podaljševanja obstoječih koncesij, sledi pa tudi pripombam Zakonodajno pravne službe Državnega zbora.

Kot je bil seznanjen Državni svet, na GIZ DPZ opozarjajo na predlagano prepoved vgradnje plinskih kondenzacijskih kotlov v stanovanjskih novogradnjah, medtem ko bo njihova vgradnja v poslovnih prostorih in gradnja novih plinskih elektrarn še naprej dovoljena. Tako omejevanje gospodinjstev po njihovi oceni ni primerno, ker so plinski kotli poceni, majhni ter omogočajo tudi uporabo plinov obnovljivih virov. Kot opozarjajo v GIZ DZP, danes 121.000 gospodinjstev zemeljskega plina prispeva zgolj 1,95 % k skupnim emisijam CO₂ v državi. Te emisije pa lahko še zmanjšamo z ukrepi učinkovite rabe energije in uporabo plinov obnovljivega izvora, kot je biometan. Slovenija ima vse možnosti in ustrezno okolje za proizvodnjo obnovljivih plinov, saj bi lahko samo iz delujočih bioplinarn ob prečiščenju bioplina na biometan in z viri iz kmetijstva pridobili 330 % plina za gospodinjstva. Namesto omejevanja plina in plinovodnega omrežja bi morali spodbujati uporabo plinov obnovljivega izvora, ki se jih lahko dodaja v plinovodno omrežje, ki je že zgrajeno in dobro deluje.

Kot je bil seznanjen Državni svet, so v GIZ DZP mnenja, da bi morali dovoliti vgradnjo kondenzacijskih kotlov v novih stanovanjskih objektih ter uporabiti obstoječe plinovodno omrežje za zeleni prehod, kar bi tudi zmanjšalo investicije v električno omrežje. Pri tem bi morala država ustvariti spodbudno okolje za proizvodnjo bioplinov, saj ima Slovenija zadostne vire za proizvodnjo biometana, ki poteka enakomerno prek celega leta (neodvisno od vremena) in se ga lahko tudi hrani na daljše obdobje (sezonski hranilnik). Na GIZ DZP so tudi predlagali, da se urejanje distribucije plina (podeljevanje in podaljševanje koncesij ter delovanje javnih podjetij) uredi v okviru napovedane prenove ZOP, ki v IV. poglavju celovito ureja izbirno lokalno gospodarsko javno službo dejavnost operaterja distribucijskega sistema.

Na pristojni komisiji Državnega sveta je predstavnik KGZS poudaril, da zakon ne sme omejevati uporabe lesne biomase, ampak bi moral vzpostaviti mehanizem za spodbujanje uporabe novejših kurilnih naprav z visokim izkoristkom ter nizkimi emisijami. Glede pravice izvajalca gospodarske javne službe do priposestevanja na KGZS poudarjajo, da ni problematično, da se v primeru javne koristi za že zgrajeno energetska infrastrukturo lastninsko pravico omeji na podlagi priposestevanja služnosti oziroma pogodbe o priznanju pridobitve služnosti, ampak to, da lastnik za omejitev svoje lastninske pravice ne dobi nikakršnega nadomestila. Zato je KGZS predlagala, da se za primere priposestevanja služnosti v javno korist ali sklenitev pogodbenega služnostnega razmerja določi tudi dolžnost plačila odškodnine na podlagi predhodnega izračuna ustreznega strokovnjaka.

KGZS tudi predlaga, da se v okviru postopkov pridobivanja pravice graditi energetska infrastrukturo v javnem interesu najprej predvidi sklenitev dolgoročnega zakupnega razmerja, pri čemer bi bili lastniki nepremičnin upravičeni do ustrezne mesečne oziroma letne rente. Šele v primeru, da tovrstnega dogovora z lastniki nepremičnin ne bi bilo moč skleniti, bi dopustili možnost odkupa ali razlastitve. KGZS svoj predlog argumentira na primeru sončne elektrarne velikosti več kot 10MW, ki pokrije približno 3ha kmetijskega zemljišča in ima hkrati omejeno življenjsko dobo. Če bi investitor z lastnikom nepremičnine sklenil dolgoročno zakupno razmerje, bi s tem kmetijske površine ohranili, saj bi jih le začasno izvzeli iz kmetijske rabe (za čas življenjske dobe sončne elektrarne), kasneje pa bi lastnik z njimi samostojno upravljal in jih lahko uporabil za pridelavo hrane.

Državni svet poudarja, da je predlagatelj zakona v dolgotrajnem procesu priprave zakonskih rešitev prejel predloge in pripombe različnih deležnikov, tudi občin in

njihovih reprezentativnih združenj občin, ter številne med njimi vključil v predlog zakona v prvotni različici, katerega vsebina je usmerjena v spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in povečevanje energetske učinkovitosti v stavbah in napravah ter uresničevanje zavez države pri zelenem prehodu. Hkrati Državni svet ugotavlja, da so lokalne skupnosti in njihova reprezentativna združenja občin ter zainteresirana strokovna javnost v zakonodajnem postopku podale dodatne pripombe in opozorile tudi na določena odprta vprašanja ustavnopravne narave.

Državni svet ugotavlja, da je bila s sprejetjem amandmaja k 22. členu predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora črtana predvidena prepoved vgradnje kurilnih naprav na lesno biomaso kot primarnega vira ogrevanja. Državni svet pozdravlja to odločitev in se pridružuje stališčem reprezentativnih združenj občin in kmetijskih interesnih združenj, da je lesna biomasa pomemben obnovljiv vir energije, ki ima nezanemarljivo vlogo pri blaženju in odpravljanju energetske revščine, ohranjanju poseljenosti slovenskega podeželja ter spodbujanju pomlajevanja gozdov z rednimi sečnjami. Z uporabo novejših kurilnih naprav na lesno biomaso z visokim izkoristkom ter izvajanjem monitoringa lahko zagotovimo okolju prijaznejši način ogrevanja.

Državni svet podpira rešitve glede dodeljevanja spodbud za naložbe v podporo regijam in območjem, ki so odvisna od ogljika, ter modernizacijo v smeri pravičnega in zelenega prehoda, saj očitno brez njihove zakonske ureditve ni možno aktivirati sredstev Sklada za pravičen prehod za premogovne regije.

Državni svet ugotavlja, da predlagatelj zakona ni sledil pripombam glede predlagane prepovedi vgradnje kondenzacijskih plinskih kotlov v nove stanovanjske stavbe ter omejitve podeljevanja in podaljševanja koncesij v dejavnosti distribucije plina. Državni svet izpostavlja, da je pristojna komisija Državnega sveta poudarila, da predlog zakona v prvotni različici ureja pomembno področje delovanja družbe, ki vpliva na vsakodnevno življenje državljanek in državljanov ter konkurenčnost gospodarstva. S tega vidika je ocenila, da je smiselno nekatere predloge, na katere letijo očitki o ustavni spornosti, ekonomski nesmotrnosti ter škodljivih učinkih na nemoteno oskrbo z energijo za ogrevanje zaradi odsotnosti alternativnih virov, ponovno proučiti in zagotoviti, da bodo sprejete zakonske rešitve operativne in izvedljive v praksi.

Državni svet tudi ugotavlja, da je pristojna komisija Državnega sveta izpostavila navedbe interesnih gospodarskih združenj, da so nekatere evropske države (npr. Nemčija, Francija, Velika Britanija) omilile sprva zelo ambiciozne zastavljene načrte glede prepovedi vgradnje plinskih kotlov in rok za njihovo izvedbo predstavile za nekaj let, saj so ocenile, da so tovrstni načrti z ekonomskega vidika v danih okoliščinah nerealni.

Kot ugotavlja Državni svet, je predstavnik predlagatelja zakona na 49. nujni seji Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor poudaril, da se želi na lokalni ravni spodbujati procese razogljičenja skozi spodbujanje OVE in energetske učinkovitosti v stavbah in napravah. Predlagana prepoved projektiranja in vgradnje kotlov na zemeljski plin ali utekočinjen naftni plin se nanaša samo na nove stanovanjske objekte, razen v izjemnih primerih, ki jih dopolnjen predlog zakona dopušča. To pomeni, da se za obstoječe stavbe nič ne spreminja. Pri tem je bilo opozorjeno, da so številne evropske države omejile in prepovedale plinske kotle potem, ko je evropska taksonomija zelo jasno zavrnila kotle na zemeljski plin, bila

sprejeta pravna zaveza opuščanja rabe zemeljskega plina za ogrevanje stavb najkasneje v 20 letih ter tudi zaradi posledic energetske krize, ko so se številne države spraševale, kje bodo dobile zemeljski plin. Kot ugotavlja Državni svet, je predstavnik predlagatelja zakona na navedeni seji matičnega delovnega telesa Državnega zbora poudaril, da zemeljski plin pri ogrevanju stavb v prihodnje nima več mesta, pri čemer je tudi kurilno olje prepovedano že od leta 2021. S tem se izpolnjuje vladna koalicijska zaveza ter zaveza predhodne Vlade, ki jo je dala Evropski komisiji, da bo Republika Slovenija leta 2024 prepovedala rabo fosilnih goriv za ogrevanje stavb. Po besedah predlagatelja zakona se Slovenija s tem pridružuje številnim evropskim državam, ki so tovrstno prepoved vgradnje plinskih kotlov v novogradnje že implementirale ter sledi priporočilom Mednarodne agencije za energijo, ki je državam članicam predlagala tak korak že leta 2021.

Državni svet ugotavlja, da je pristojna komisija Državnega sveta pozitivno ocenila predlog KGZS, da bi morali v primeru gradnje energetske infrastrukture, kot je npr. sončna elektrarna, ki ima omejeno življenjsko dobo, dati prednost sklenitvi dolgoročnega zakupnega razmerja med investitorjem in lastnikom zemljišča pred možnim odkupom zemljišča ali razlastitvijo lastnika zemljišča. Kot kaže tuja praksa (npr. Nemčija), so tovrstne rešitve zelo primerne za kmetijska zemljišča, ki so zaradi intenzivne obdelave izčrpana. Če bi jih začasno izvzeli iz kmetijske rabe in na njih vzpostavili energetske infrastrukturo z omejenim trajanjem (sončne elektrarne) na podlagi zakupnega razmerja, bi jih lahko po izteku tega obdobja zopet namenili pridelavi hrane, s čimer bi lahko preprečili nadaljnje izgubljanje kmetijskih zemljišč in obenem ohranili potencial kmetijske proizvodnje.

Državni svet ugotavlja, da je pristojna komisija Državnega sveta predlagala predlagatelju zakona in kvalificiranim predlagateljem amandmajev, da v nadaljevanju zakonodajnega postopka proučijo pripombe in predloge reprezentativnih združenj občin ter kmetijskih in gospodarskih interesnih združenj ter z amandmaji izboljšajo vsebino predloga zakona. Kot ugotavlja Državni svet, je matično delovno telo Državnega zbora s sprejetjem amandmajev sledil pripombam Zakonodajno pravne službe Državnega zbora, z umikom določbe, ki omejuje rabo trdnih in tekočih goriv v novogradnjah v strnjenih naseljih, pa sledil opozorilom številnih deležnikov v predhodnih razpravah.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen državni svetnik Leopold Pogačar.

* * *

Predlog mnenja Državnega sveta je pripravljen na podlagi Mnenja Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Poročila Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor z dopolnjenim predlogom zakona ter razprave na 49. nujni seji Odbora infrastrukturo, okolje in prostor 10. 4. 2024.